1871. III. évfolyam. 178. szám. Szombat, szeptember 9.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt — kr. | ¼ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ | Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz, Vecsey-ház földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos és Csáthy Károly könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyebütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: Minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos sora 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

A nemzeti ünnepélyek.

⊙) Van a bölcsességet negélylőknek egy osztálya, mely mindenben csupán a lényeget tekintvén, a külsőségekre nem ad semmit.

Pedig a külsőségek igensokszor lényeggé válnak.

Számtalanszor van alkalmunk hallani azt is, hogy a szertartások unalmasok levén, belterjes eredmények előállitására alkalmatlanok.

Azonban, ha van is igaz e felfogásban, mégis helyesnek tapasztaljuk sokszor átalában az élet viszonyai közt a természetben azon egyik elvét, hogy az alak adja meg valaminek a lényegét.

Nem czélunk hirlapi czikkben bölcseleti vitába bocsátkozni; hanem mégis, jelezzük, hogy a mindennapi tapasztalás igazolja, mikép sokszor elmaradnának a belterjes emberi előhaladásra vezető események, ha azok külsőségek által elő nem idéztettek, vagy elő nem segittettek volna.

Mellőzzük most azon külső tüntetéseket, melyek az önkényuralom által nyomott nép soraiban igen gyakran előfordulnak, s melyek a nemzeti érzületet, hagyományos szokásokat nemzedékről nemzedékre fentartják, s a nép kitartó szivósságát megőrzik, daczolván a hatalom szuronyaival.

Nem akarunk példákat idézni a közelmultból innen és tul a határon; pedig igen könnyen kiváló igazolást találnánk fönebbi állitásunkra nézve épen a közelről érdeklő eseményekből.

Csak átalában jegyezzük meg, hogy a társulás áldásos kihatása nagymérvben mutatkozik a nemzeti ünnepélyek utján.

És a nemzeti ünnepélyek hatása korántsem egyedül a nyomott viszonyoktól feltételeztetik.

A legszabadabb intézményekkel biró nemzetek is érezhetik a nemzeti ünnepélyek jótékony befolyását.

A közszellem nyer erős támogatást az ily ünnepélyek által.

Midőn valamely nemzet történelme valamelyik szakából emlékünnepet rendez, az aziránt nyilvánuló érdekeltség közelebb hozza az ország lakosait egymáshoz, kik életmódjuk, szokásaik, hajlamaik, a tudomány, müvészet, mesterség, kereskedés, gazdászat terén szerzett ismereteiket egymással kicserélik, s a nemzeti közérzülettel hozván azokat kapcsolatba, mind a nemzeti érdekegység, mind átalában a miveltség tápanyagot nyer belőlök; miáltal aztán az anyagi és szellemi gyarapodás elmaradhatlan. . . .

Midőn az ország lakosai örömeiket, vagy fájdalmaikat mintegy csokorba füzik a közélet veteményes kertében, e csokornak lehetlen föl nem ismerni bájait, melyek aztán az egész kertnek diszére válnak. . .

Midőn a nemzet fiai és leányai egész tömegben nemzeti irányban egyesitik érzelmeiket, hajlamaikat és szilárd akaratukat, ott megvan az ünnepélyesség külső nyilatkozataiban az erős csira, melyből, ha kell, nagy tettek fognak kifejlődni.

Nekünk alig vannak nemzeti nagy ünnepélyeink.

A honszerző Árpád, Sz. László, Kálmán, Nagy Lajos királyaink, Hunyady János, s Mátyás király nagyszerü győzelmei, a keresztyénség, a reformatio bevételének mivelődési szempontból igen fontos időszakai, s egyes nagy embereink emlékezete — alig tárgyai a nemzeti ünnepélyeknek.

Csakis az 1848-iki évi szabadság kikiáltásának időszaka tartatik a legujabb időben is oly nemzeti ünnepnek, mely országszerte, legtöbbször külső szertartásokkal is megünnepeltetik.

Ünnepélyeink többnyire társodalmi viszonyokra vonatkoznak, s időnként az országban elszórtan rendeztetnek; a nélkül, hogy az összes nemzeti akarat kifejezése elég tért találna. . . .

Annál melegebben karoltatik fel aztán egyes helyeken az oly ünnepélyességek ügye, melyekben a vidékek lakossága a nemzeti érzület nyilatkozatára talál alkalmat. . . .

Igy látjuk a holnap városunkban megtartandó honvédzászló szentelési ünnepélynél a meleg érdekeltség nyilatkozatait.

Az egész város lakosságát mozgásba hozta az.

Nemcsak a házakon lengő nemzeti zászlók lobogása, nemcsak az a sürgés-forgás, mely a lakosság soraiban mutatkozik, s mely még a gyermekeket is nagy tettekre heviti, kik kishonvédekké rövid idő alatt nagy számmal avattaták fel magokat, — hanem azon félremagyarázhatlan öröm nyilatkozata is meglepő, mely a szivekből az arczokon sugárzott át, s a mely a honfiakat és honleányokat lelkesiti.

Ez öröm a honvédség iránti átalános érdekeltség forrásából ered.

Mert a honvédség azon eszmét képviseli, mely a haza jólléte, önállósága és függetlensége fogalmával egy és ugyanaz!

A honvédség azon drága reményhorgony, melyhez közéletünk elválhatlanul van füződve.

Mert a honvédség a nemzeti nagyság előrevetett fénye, melyből jövőnk dicsősége fog kiáradni: . . .

Azért is fejezzük ki e téren is szivélyes üdvözletünket a holnap tartandó honvédzászlószentelési nemzeti ünnepély iránt!

A salzburgi találkozás

A salzburgi találkozás egyes részleteit a következő sürgönyökben terjesztjük olvasóink elé.

Salzburg, sept. 6. d. u. 3 óra. Ő felsége Ferencz József király külön udvari vonaton 1 óra 40 perczkor érkezett meg. Minthogy minden fogadási ünnepélyt elmellőztetni kértek, csak Lajos Victor főherczeg, hg. Auersperg Antal s a tartományi helytartó várta a vasuti indóházban ő felségét. A felség a főherczegnek kezét nyujtá, néhány szót szólt hg. Auersperggel s ezután a közönség zajos éljenei között, a fejedelmi lakba kocsizott.

Salzburg, sept. 6. d. u. 5 óra 45 percz. Gróf. Andrássy miniszterelnököt d. u. 3 órakor fogadta Ferencz József ő felsége, s gr. Hohenwart, valami Hofmann osztályfőnökkel a mai udv. ebédre meghivta. A német császár, saját kivánata folytán, az Erzherzog Carl vendéglőben fogja fogadni a három minisztert.

Salzburg, szept. 6. A német császár megérkezett. 5. óra 30 perczkor a mint hire jött, hogy Vilmos császár Hallba érkezett, Ferencz József ő felsége a „Károly" főherszeg szállodához ment, hogy ott a német császárt bevárja. Vele voltak Beust, Kuhn hadügyminiszter, gr. Andrássy, Lajos Viktor főherczeg és a német császár itt levő összes kisérete és az épen 3 órakor érkezett Hohenwarth. A szálloda előtt ő felsége az emlitett kisérettel és számos néptömeg várakozott. 5 óra 45 perczkor érkezett meg négylovas postakocsin a német császár, kinek a kocsiból kiszállásnál király ő felsége eléje sietett. Kétszer megcsókolták és szives kézszoritással üdvözlék egymást; megtekinték a felállitott diszszázadot és porosz néphymnus hangjai mellett a szállodába mentek .Kevés perczczel később Bismarck szállt ki, mely alkalommal szünni nem akaró éljenzés keletkezett. Király ő felsége ugy Vilmos császár, valamint később Bismarck üdvözlésére porosz tábornoki egyenruhát viselt; mig Vilmos császár a maga osztrák ezredbeli egyenruhájában volt. Az idő pompás.

Salzburg, szept. 6. d. u. 8 óra. A német császár 7 óra tájban, Ferencz József fejedelmünk kiséretében gyalog jött az osztrák fejedelmi lakba, mig hg Bismarck gróf Andrássy miniszterelnököt látogatta meg. Hg Bismarck mintegy 10 perczig volt gr Andrássynál. Hg Bismarck ezután gróf Hohenwarthot is meglátogatta, — ki ugyanazon vendéglőben lakik („Schiff"), hol gr. Andrássy. Ezután herczeg Bismarck, gr. Andrássy és Hohenwarth együtt mentek az osztrák fejedelmi lakba az udvari ebédre.

Salzburg, szept. 6. este 10 óra. Az udv. ebéden Ferencz József ő felsége felköszönté a német császárt, mit az melegen viszonzott, s élteté Ferencz József császár-királyt s a közbékét. Az ebéden gr. Andrássy herczeg Bismarck mellett ült. Holnap tartatnak az értekezletek.

Salzburg, sept. 7. Tegnap este Beust és Bismarck éjfélig értekeztek. Midőn Beust visszatért lakására, sürü néptömeg kisérte őt „vivat" kiáltásokkal. Ma Beust, Andrássy és Hohonwarth kihallgatásra mennek Vilmos császárhoz. Holnep Beust és Bismarcsk együtt Reichenhallba mennek.

UJDONSAGOK.

* **Felhivás a nemes tanuló ifjusághoz!** Az emlékkerttársulat, a Csokonaiszobor ünnepélyes leleplezése napjául folyó évi october 11-két tüzte ki.

A t. cz. tanárkar ezen határnapot későbbre tétetni ajánlja azon okból, mivel a tanév csak october 12-én nyittatik meg, s a tanuló ifjuság nem jön előbb ugy össze, amint ezt az ünnepély rendezése kivánná.

Minthogy azonban october 11-ig is csak azért kellett késni, hogy a Csokonai szoborért magát mindig nemcsak érdeklett — de erre többszörös adakozásokat tett tanuló ifjuság az ünnepélytől meg ne fosztassék, — a következő 3—4 héten pedig a kerti, és érmelléki szüretek a városi lakosokat teljesen elfoglalják:

Az october 11-iki határnapot megváltoztatni, — és a szabad ég alatti ünnepélyezésre már hüvös novemberi napokra átteni nem lehetett.

Ennélfogva az Emlékkerttársulat a tanuló nemes ifjusághoz azon felhivást intézi, hogy a tanév megnyitásául kitüzött october 12 előtt pár nappal bejönni, s a különben is akkor álló debreczeni nagy vásár keddjén rendezkedni sziveskedjék.

Az énekkar tagjai pedig a próbák végett már október 8-án megjelenni sziveskedjenek.

Kelt az emlékkert társulati választmánynak 1871. szeptember 8-án tartott üléséből.

Tóth Antal*
jegyző.

* **A szervezés iránti javaslattal megbizott küldöttségek** következőképen alakultak meg:

Az összes küldöttség elnöke a főispán, akadályoztatása esetében pedig a polgármester.

A nagy küldöttség 3.alosztályra oszlott; u. m.

1. A törvény 91-ik §. a, b, f, g, h pontjaiban megjelölt teendőkre, u. m.: a választó kerületek alakitása, a választók és a legtöbb adótfizetők névjegyzékének megállapitása iránti javaslatot készitő küldöttség elnöke Simonffy Imre főkapitány, jegyzők: Papp Ferencz és Csurka János, tagjai a fentirottakon felyül: Király József, Poroszlay László, Lux Sámuel, Alibán Mihály, Buzás Pál, Böszörményi Pál, Mezey Gábor, Nánássy Ferencz, Huzly Károly, Sesztina Lajos, Stenczinger Károly, Tóth Antal, Tamássy Károly, Varga Lajos, Fráter Zoltán.

2. Az árvaszék szervezése és az árvaügyek átvétele iránti javaslattétellel megbizott küldöttség elnöke: Szabó Bálint főbiró, jegyzők: Tóth Ferencz és Simonffy Antal, a küldöttség tagjai a most emlitetteken felyül: Mészáros József, Szabó Imre, B. Szabó Lajos, Nánássy László, Bér Kálmán, Vértessy István, Laky Imre, Beke Mihály, Révész Bálint, Gönyey Károly, Udvarhelyi Károly, Károly Antal, Palay Miklós, ifj. Bácsi László, Boruzs József.

3. Az egész belszervezet, a tiszti kar, a segéd kezelő és szolgaszemélyzet létszámáról, hatásköréről, a munka felosztásáról, a fizetések mennyiségéről, a napdijak fokozatáról készitendő javaslattétellel megbizott küldöttség elnöke: Kovács Lajos polgármester, jegyzők: Oláh Károly, Karap Móricz, Kaffka Károly, tagjai még: Simonffy Imre, Harsányi Gábor, Laky Lajos, Baranyi Miklós, Poroszlay László, Nagy Lajos, Nagy Fer., Szathmáry Sándor, Tegze Imre, Lux Sámuel, Berghofer István, Rácz Gy., Dalmi Károly, Harsányi Sándor, Komlóssy Imre, Kovács Sándor, Konti Lajos, Molnár György, Makó István, Paksy Imre, Sápi Sámuel, Simonffy Sámuel, Sesztina Lajos, Szepessy Antal, Telegdi László, Jámbor Ferencz, Vecsey Imre.

*) Jegyz. Kéretnek a hazai lapok ezen felhivás átvételére.

* **Honvédgyakorlatok.** A honvédkerületi parancsnok Pongrátz ezredes, Meszéna alezredes dandárparancsnok kiséretében tegnap szemlét tartott honvédeink fölött; a gyakorló téren egy lovas század, és egy zászlóalj gyalog jelent meg. — Előbb a lovasság gyakorolt nagy négyszögben, körben, szakaszonként s együtt században, hogy az eredményről hü jelentést tehessünk a kerületi parancsnok szavait idézzük, ki azzal fejezte ki köszönetét, hogy a századot ugy, mint áll, azonnal harczba lehet vinni; — hizelgő ránk nézve azon nyilatkozata, hogy körutjában a debreczeni huszár századot találta legjobbnak. — Ezen dicsőség megoszlik, rész illeti a legénységet; a tiszti kart, s a vállalkozókat, kik kevés kivétellel jó állapotba állitották be a lovakat, de a főérdem de Potten századosé, ki nemcsak mint katona, mint parancsnok oldotta meg feladatát, hanem időközönként személyesen meglátogatta a vállalkozókat, mi által közvetlen eszközlője volt annak, hogy az intézmény czélját érte. — Egyszemtanu.

* **Vasuti baleset.** A tiszavidéki vaspályán majd nagy szerencsétlenség történt ismét. F. hó 7-kén hagyták el Aradot az idén ott tartott magyar orvosok és természetviszgálók nagygyülésének legutolsó tagjai. Voltak köztök Debreczenből is vagy 6—7-en. Szajol előtt hirtelen kizökkent a gőzgép. A vészfütyölés mindenkit elrémitett. Sikerült azonban a derék mozdonyvezetőnek hirtelen megállitani a vonatot. Vagy másfélóráig küzködött a mozdonyhoz tartozó személyzet, sokan segitettek az utasok közül is, mig végre ismét helyre tették a mozdonyt, mely csaknem 120 ölnyit szaladt előre rendetlen pályáján. Ezer szerencse, hogy nagyobb baj nem adta magát elő, mint azon kellemetlen másfélóra, mit az utasok az égető nap hevében töltöttek egy szántóföld szélén. A derék magyar mozdonyvezetőé az érdem, hgy az eltörött mozdony daczára is megmentette az utasokat a veszélytől. Egy jelenvolt.

* **A Csokonai szobor** felállitása már közelg a befejezéshez. A leleplezés határidejéül kitüzött oct. 11-én csakugyan megtartatik az ünnepély. S igy az annak elhalasztása iránt fölmerült inditvány elesett. — Az emlékbeszedet ugy tudjuk, Imre Sándor a helybeli reform. föiskolában a magyar nyelv és irodalom tanára fogja tartani. Ő képzettségénél fogva teljesen illetékes arra, hogy a nagy költő felett emlékbeszédet mondhasson. A tanuló ifjuság és a dalárda énekkarai közremüködnek az ünnepélyen; lesz társas ebéd, és estve a szinházban alkalmi szinmü fog adatni. — A tanuló ifjuság s kivált az énekkar tagjai igen jól tennék ha már oct. elején beérkeznének e kegyeletes nemzeti ünnepély érdekéből.

* **Felhivás.** Kecskeméten f hó 24-kén gyümöcskiállitás van tervezve, melyre a földmivelési miniszterium nem megvetendő államdijjakat tüzött ki. Debreczennek sem becsületére nem válnék, sem érdekével nem egyeznék meg, ha ezen kiállitáson gyümölcsészete képviselve nem lenne. — Városunk, mely több év óta annyira felkarolta a gyümölcsészeti ipar előmozditását, — mely ezen téren annyi buzgalmat és kitartást fejtett ki, mint talán hazánknak egy városa sem, a mi hazaszerte el is van ösmerve, — annál kevésbé maradhat el ezen kiállitásról, mert reménylenünk lehet, s a kiállitások alkalmával szerzett tapasztalataink erről meggyőztek bennünket, hogy gyümölcsgyüjteményünkkel bátran kiállhatunk a versenyre. Álljunk is ki, mint kiállottak a mult évi debreczeni kiállitáson Kecskemét, Szoboszló és Hadház. Jó példával buzditsunk és hassunk! — De saját érdekünk is követeli ezt. Ime csak a mult évben is még a kiállitás előtt 80 kron, 1 fton lehetett venni legnemesebb fajta téli almáinkat is, s a kiállitás után csakhamar 2—3—4 frtra szökkent az alma ára; mert a kiállitásból Girókuti által felvitt és Pesten kiállitott gyümölcseinket megösmerték a kereskedők s maguk jöttek le annak bevásárlására. Már pedig nemcsak arra kell törekednünk, hogy jó, nemes és sok gyümölcsünk legyen, hanem azt el is kell tudnunk adni, még pedig biztosan és jó áron; — annak vevőt és piaczot kell szereznünk. Ezt pedig csak ugy érjük el, ha gyümölcseinket minél szélesebb körben megösmertetjük. — Mi tudjuk legjobban, hogy ha jó gyümölcstermésünk van, semmi áron, még a legsilányabb áron sem vagyunk képesek eladni gyümölcseinket. — Hogy több példát ne hozzak fel, — N.-Körös csak magából a megyből képes évenként mintegy 600,000 forintot kiárulni, miután az ő gyümölcse már egészen Pétervárig, — Muszkaország fővárosáig — nyitott utat magának. Ha gyümölcseinknek biztos vevője és piacza leend, a termesztők is mindjárt nagyobb szorgalommal müködnek a gyümölcsészeti ipar mezején.

Ezért határozta a debreczeni kertészeti egylet választmánya f. hó 7-kén tartott ülésében, hogy a kecskeméti kiállitáson Debreczen városát gyümölcsészeti iparával fel fogja léptetni összeszedvén és oda megküldvén minden nálunk található gyümölcsfajt. Evégre f. hó 19 kén egy helybeli kiállitást rendez, s hazafiui bizodalommal kér fel minden gyümölcstermesztőt, hogy saját terméséből, bármily csekélynek láttassék is az, minden fajból, legyen az alma, körte, szilva, franczia baraczk, birsalma, szöllő, stb. három-három darabot küldjön be, hogy az egylet kiválogattathassa a kiállitásra küldendő fajok gyüjteményét. A kiállitás helye — azt hiszszük — a főiskola egyik tanterme leend; reméljük ugyanis, hogy azt az igazgatóság szivesen átengedendi. — Ne engedje magát senki félre vezettetni annak tudása által, hogy az idén nincsen kiállitásra való szép gyümölcse; nincsen az senkinek sem itt sem másutt; épen oly silányakkal fogunk versenyezni, mint a milyen a mienk.

Számitunk polgártársainknak hazafiui buzgalmára, s reméljük, nem fogják engedni, hogy eddig e tekintetben is jó hirben álló városunk a kecskeméti kiállitáson kudarczot valljon, s nemcsak maguk sietnek kiállitani gyümölcs fajaikat, hanem erre másokat is buzditani fognak. —

A gyümölcsöket f. hó 18-án kell a főiskolába felküldeni, s a kertészeti egylet intézkedni fog, hogy legyen ott, a ki a gyümölcshozókat utasitsa, s a gyümölcsöt átvegye.

Kovács János m. k.

* **A pénzüzlet köréből.** Ugy jutott tudomásunkra, hogy a debreczeni takarékpénztár választmánya a mintegy másfél év óta beállitott hosszasabb idejü kölcsönzéseket ismét folyóvá tette; egyelőre azonban csupán a Debreczen város határában fekvő ingatlanokra terjeszté ki a kölcsönadásokat, melyek legfölebb 11 év alatt 10 egyenlő részletekben fizetendők vissza.

* **Adakozások a Csokonai szoborra.** Fráter Imre 1 db. arany, Sántha István 3 frt. Tamásy Géza 1 ft. Egyszersmind a szobor alá teendő emlékirathoz rekesztés végett adtak; Simonffy Sámuel két db. koronázási érmet a király és királyné képeivel. Vincze Viktor egy érmet az eperjesi Collegium két százados ünnepélyéről. Debreczen szept. 8. 1871.

Tóth Antal pénztárnok.

* **Adakozások** a Csokonai szoborra: Szücs czéh 5 frt, Kardos István 5 frt — Debreczen, szept. 9. 1871. Tóth Antal pénztárnok.

* **A kis honvédek** száma folytonosan növekszik; jelenleg már 92-en vannak.

* **Meddig késik még** a szikrafogó az északkeleti vasutnál? Megtörtént többször, megtörtént közelebb is, hogy a cserén a gőzmozdonyból kijövő szikrák tüzet csinálnak: igy égett le szerdán egy boglyaszéna, s tiz bokor tölgyfa. A társulat már több izben fizetett az itt ejtett károkért, s ennélfogva érdekében állana, hogy a mozdonynál szikrafogót alkalmazzon, mert ki tudja, mennyi kár történhetik még itt?

* **A gyalogjárdák** készitése — mint tudjuk — magánvállalkozóknak már rég kiadatott, azonban, hogy hozzáfogtak volna vala-

---

TÁRCZA.

AZ EMBERVADÁSZ
vagy
A VILÁGTALAN.

— Franczia regény —
irta: **Gonzales Emánuel.**
Folytatás.

— Már hiszen én nem azért jöttem ide, hogy elmélkedéseket halgassak! — szólt az őrgróf, haragra gerjedve. Én szeretlek téged makacs leány. Hallod-e? és te, foglalás által leszesz sajátom. Ezt a néhai Henrik király hamvára fogadom.

— Ön ép oly kevéssé szeret engem, mint én önt, — válaszolt Krisztina magán kivül. — Ön csupán becsületemet akarja lábbal tiporni, mely legfőbb kincsem e földön! Ne merészeljen annálfogva engem bántani, mert ez esetben fogom magamat védelmezni tudni.

— Nos hát védelmezzed magadat nyakas teremtés, — válaszolt a vadász. — Én szeretem a harczot és ellenállást. Védd magadat ép ezt óhajtom én. Sokkal nagyobb dicsőség a farkas — mint a bárány fölött győzedelmeskedni. Védd magadat! a te botor ellenkedésed és makacsságod győzelmem örömét csak többszörözni fogja.

Ezt mondva hirtelen fölragadta a leánykát izmos karjaival, hogy őt magával vigye.

Krisztina éles sikoltásban tört ki s szabadulni törekedett teljes erejével.

Az őrgrót a falhoz taszitá Gertrud asszonyt, ki kabátjának egyik szárnyába kapaszkodott, ugy hogy eszméletlenül terült el s ama lépcső felé vette lépteinek irányát, mely az emeletbe vezetett.

— Segitség! Segitség, jó emberek! Ne hagyjatok, — kiálta Krisztina a csavargók felé, kiknek előbb oly nagylelküleg pártjokat fogta.

A csavargók azonban hirtelen összenéztek s még sem mozdultak, hanem egykedvüen folytatták estelizésüket, mintha mitsem láttak és hallottak volna.

Krisztinának, amint futólag e koldusokra nézett, ugy tetszett, hogy rongyaik alatt két hosszu kést rejtegetnek.

Krisztina nem is bizott többé ezekben az emberekben s mármár azt hitte, hogy isten is magára hagyta.

A legkétségbeesettebb hangon elkezdett kiáltozni:

— Segitség! Anyám, segitség! — Meg akarják gyilkolni leányodat!

E pillanatban éles sikoltás hangzott föl a pinczéből s egy kisérteties lény nesztelenül futott föl a lépcsőkön elállva ujját az embervadásznak, ki épen zsákmányát czepelte fölfelé az emeletre.

XIX.
Ki fog győzni.

Krisztina anyja volt az, ki az embervadász elé állott a gyalázatos merényt meggátolni igyekezett.

E nő, ki előbb oly félénk volt, hogy a pinczében rejtőzött el, egyszerre mint a skót felföld Pythiája támadt föl, midőn leányának sikoltozását meghallotta.

Az ókornak Sybillája nem volt rettentőbb, mint e nő, a kétségbeesett anya.

E gyönge, törött nő, lelke félelmében megerősödött, s ideges, hirhetetlen erőt fejtett ki. Arcza, mely még korához képest természetfeletti szépségtől sugárzott, tiszteletet parancsolt.

E nagy kék szemek villámot látszának szórni. Haja, melyet csak egy szalag tartott össze, hosszan omlott tagjain alá.

— Add vissza leányomat nyomorult rabló! — kiálta. — Zuzz össze, ölj meg, csak leányomat bocsásd szabadon! Mig csak a lélegzet bennem el nem áll, átkozni foglak! Mindaddig mig tagjaimat mozgathatom, küzdeni fogok veled leányomért! Ne vedd el tőlem leányomat. Ölj meg engem s akkor tudom, hogy ő is megszünik élni!

A vastag őrgróf pillanatra meg volt lepve, s a lehető legnyugodtabb hangon szólt:

— A kegyed leánya volna ez? Ugyan menjen már! Hát kivel akarja ezt elhitetni? Kár ezért a kis pórleányért oly nagy ingerültségbe jőni, ki talán öszvérhajtókkal, pásztorokkal édeleg! Ez nem ér semmit asszonyom! Hja! már én megesküdtem, hogy boszut állok Gertrud asszony hugán, az ő konoksága miatt.

A delnő felkaczagott s aztán igy szólt:

— Ez a pórleány az én gyermekem. — Érted-e? Hát nem látod, hogy legkevésbbé sem rettegek tőled? Először gyáva voltam s remegtem tőled, mert ráismertem hangodra s leányomat megakartam körmeid közül menteni. És most őszinte akarok lenni. Ez a ruha melyet hord, csak álöltözet s ő nem is rokona a fogadósnőnek. Ő az én leányom! Én őt védeni fogom és meg is mentem. Nekem gyermekem becsületét meg kell védenem! Ha ön lovagias férfi, nemes ember, könyörülni fog egy nemes házból való hölgyön s kimélni fogja ugy az anyát, mint a leányt.

E nyilatkozatra az őrgróf nem volt elkészülve, de azért nem jött zavarba, hanem ingerlékeny hangon válaszolt:

— Tehát mindnyájan játékot akartok belőlem üzni? No, mindjárt gondoltam! De megboszulom magamat! Ez is hazudság amit most állit!

— Hazugság?! — E gyanusitás csak egy rablónak az ürügye lehet, ki áldozatát huzamosabban igyekezik gyötörni.

A „rabló" czim a vén gonosznak önérzetét mélyen látszott sérteni. — Arcza egészen lángra lobbant a haragtól, de aztán nyugodságot erőtetve igy szólt:

— Miképen bizonyithatja nekem azt kegyed be, hogy e szép leánynak csakugyan szülője?

Az idős nő megvetőleg tekinte rá s ingerülten mondá:

— Nyomorult gonosztévő!

Krisztina magán kivül volt, midőn látta, hogy anyjának könyörgése mitsem használ. — Elájult.

— Hiszen már inkább csak halottat tart karjai közt mint elevent, — kiálta föl Gertrud asszony, ki az alatt ismét magához tért.

Midőn az öreg nő ezt hallá, felugrott a padolatról, hová letérdepelt s leányát ideges erővel ragadva ki az embervadász karjai közül, felsikoltott:

— Krisztina egyetlen gyermekem! Ébredj! Ne hagyd itt egyedül anyádat!. Hát nem hallod hangomat? Óh isten, talán azért akarod őt elvenni, hogy megmenthesd!?

A delnő zokogott.

Megcsókolta leányának szemhéjait, sáppadt homlokát, dörzsölte hideg kezecskéit, s mindent elkövetett, a mi által őt ujra életre hozni vélte.

(Folytatása következik.)

hol, ennek még semmi nyoma nem látszik. Jó volna ezen ügynek most a jó időkben utána nézni!

* **Többen panaszkodnak**, hogy Halápon az észak-keleti vasutállomáson nincsen negyedik osztályu jegy, pedig ez állomásnál leginkább munkások ülnek fel, kikre nagyon is ráférne az olcsó utazás. De különben is, miért képez a Haláp e tekintetben kivételt?

* **Müller Lajos** jeles tánczanitónk városunkba megérkezett, s a tánczanitást október elején megkezdi, itt időzik november végeig mint rendesen szokott, aztán pedig Pestre megy ismét, a hol Andrássy Gyula grófhoz s több előkelő házhoz van meghiva tánczanitás végett. A továbbiakról rendes jelentés fog általa közzététetni.

A honvéd zászlószentelés ünnepélye.

(Vegyes közlemények.)

— Holnap lesz a honvédzászlószentelés nagy napja. Városunk — ugy látszik — meg fogja ünnepelni e napot, mert a honvéd név mindig varázserővel bir.

Az ünnepélyesség ma vette kezdetét. Már három órakor reggel nemzeti zászlók lengettek szerteszét a városon. Az idegenek sürübben jelentkeztek az utczákon.

A rend fentartása érdekében pedig a városi rendőrség részéről intézkedés tétetett.

A koszoruleányok e következők: Bay Georgin, Dalmi Teréz, Fráter Etelka, Huzli Luiza, Király Erzsike, Móricz Margit (B. Ujfaluból,) Móricz Julcsa, Poroszlay Ida és Paulin, Sebes Izabella, Zengey Gabriella, Unghvári Mari.

A közlekedés a holnapi ünnepély alkalmából el lesz zárva hatvan, füvészkert, és péterfia utczákon.

A kishonvédek 51-en fognak holnap egyenruhában részt venni.

A zászlóanya Tisza Kálmánné ma délután ½ 4 órakor érkezett meg a vonattal. Már három órakor telve voltak az utczák várakozókkal, s az ablakok szinte megnépesedtek. Az ünnepelt derék hölgy a nagy közönség lelkes éljenei közt szállott ki a kupéból, mikor a honvédség nevében gróf Pongrácz alezredes fogadá, s ugyancsak zajos éljenek közt a kocsiba kiséré. Kivül szinte nagy néptömeg s honvédhuszárok várták a szerencse tisztelt anyát.

Bevonulása valódi diadalmenet volt. Tenger nép özönlött az utczákon, s gyakran zajos éljenek hangzottak fel. Elől a honvédek díszkiséréte mellett a Tiszáné kocsija, utánna a városi elöljárósággal Tisza Kálmán jött, ezt a honvédtisztek hosszu sora követé!

A széchenyi utczai Dégenfeld-ház előtt a katonai zenekar várakozott, s a zászlóanya érkeztekor ráhuzták a lelkesitő Rákóczy-indulót.

Ennyiben foglalhatjuk össze a lapunk bezártáig történt eseményeket.

A magyar orvosok és természetvizsgálók.

— Arad, szept. 5. —

(Folytatás és vége.)

No de nekünk a szerencsétlenségben volt annyi szerencsénk, hogy legalább szállást kaphatánk, — mig a második vonattal érkezők már ezt sem nyertek mindnyájan. Igy aztán nem volt mást mit tenni, mint a vasuti kocsikba huzódni, s ott várni be a reggelt, mikor sorsunk jobbra fordultát reméltük.

Panasz és elégületlenség hangzott minden ajkon. És e panaszok jogosultak voltak.

Azonban e szomoru pillanatok között sem felejtkeztünk meg a jótékony gyüjtésekről. Ugyanis a magyar szegény beteg bányászok részére 100 frtot, a vasuti szolgáknak 71 ftot, a bányászoknak 30 frtot adtunk össze.

Majd szét tekintének a vidéken, kárpótlást keresendők az éjjeli nyughatatlanságért. Meglátogattuk a Csetatye Boli és Krivádia romokat, melyek valóban méltók a megnézésre.

Jól esik feljegyeznünk, hogy a vasuti társulat kirándulásunk alkalmával mindenben a legszivesebb készséget tanusitott.

Aradra félegykor érkeztünk vissza. S itt már teljesen jól és otthoniasan érezzük magunkat.

Fővárosi értesitő.

** A budaiak s a pestiek a lánczhidvám gyökeres reformja végett, illetékes helyen lépést akarnak tenni.

** A budai országos tébolydában jelenleg 496 lelki beteg van.

** A magyar jogászgyülés állandó bizottmánya ismét a „Themis"-t választá a gyülés hivatalos közlönyének, mely naponként fog megjelenni a gyülés alatt.

** Benza Ida 6-szor énekel a pesti szinpadon, aztán Sz. Pétervárra megy, hova 3 hóra van szerzödve.

** Az országos erdőszeti egyesület ez évi közgyülését Pesten fogja tartani.

** Vámbéri tatárja a napokban szándékozik utra kelni, hogy visszatérjen hazájába. Szándéka ugyan pár év mulva keletről megtérni, de hogy lesz-e elegendő ereje erre, maga sem hiszi.—

** A budai várszinházat e hó 20-ikán nyitják meg „Bánkbán"-nal, melynek czimszerepét Szigeti fogja játszani.

** Langer Viktor tehetséges zeneszerző a vakok intézeténél ajánlatot tett, hogy ott a zenét minden dij nélkül tanitani fogja.

** A városligeten a kocsik és az omnibuszok állomáshelyén nagy várócsarnokot szándékoznak épiteni.

** A népszinmüi pályázatnál, — melyet a nemzeti szinház intendánsa tüzött ki — a „Strike" találtatott legjobbnak. Szerzők Szigligeti s Balázs Sándor.

** Benza Ida első fellépte a nemzeti szinpadon tegnapról elmaradt.

Belföldi hirek.

*** Szüléknek való. Győrmegye Ráró nevü községében két gyermek egy rozsdás pisztolylyal játszott, s valahol puskaporhoz jutottak, a csőbe pedig kavicsokat tettek, egyik gyermek épen a csőbe nézett, midőn a másik elsüté a fegyvert, a megsérült gyermek pár nap mulva elhalt.

*** Erdőégés. A jalonjaki községerdőben (Eodstion mellett, Fiume vármegyében) julius 25-kén tüz ütött ki. A tüz csakhamar 20 holdnyi térségre terjedt, s az ottani lakosok és vasuti munkások nagy erőmegfeszitésével csak 17 óra mulva oltathatott el. Két nappal később a Batthyány herczeg birtokához tartozó Mizla Vodica erdőségben ütött ki a tüz, melyet azonban csakhamar eloltottak.

*** Az aradi „Alföld" irja: A magasabb nemzeti irodalmi igényeknek is megfelelt s közsajnálkozásra hirtelen megszünt „Budapesti szemle" föltámadásához alapos reményeink lehetnek, miután, mint biztos forrásból értesülünk, a magyar akademia végre belátván az ily tudományos szabásu folyóirat égető szükségességét, elhatározta azt saját kezdeményezése s anyagi támogatása mellett ujolag meginditani. E végből Gyulay Pál jeles itészünk lett fölszólitva, hogy ennek szerkesztését elvállalja, mit az el is fogadott azon feltétellel, hogy előbb összeköttetésbe teendi magát a hazai legjobb irodalmi erőkkel s biztositja magát, hogy állandóan megnyerje őket a nagy horderejü vállalat számára. Mint halljuk, Gyulainak már is sikerült a két testvérhazában számos elsőrendü tehetség közremüködését megszerezni, s igy biztos remélhető hogy ismét oly irodalmi kincsgyüjtemény birtokába jutunk, melynek jelenlegi hiánya is okozza egyrészt a magasabb szinvonalon álló irodalmi müködés teljes szünetelését.

*** A Vácz mellett tartandó őszi hadgyakorlatok nem halasztatnak el, mivel a kholera a magyar korona területén sehol sem mutatkozott.

A „Debreczen" eredeti

MAGÁNTÁVIRATAI.

— Salzburg, szept. 9. A császárok szivélyes bucsuja után a német császár pénteken reggel ½ 7 órakor a lakosság lelkes nyilatkozatai közben eltávozott: az osztrák császár Ischlbe ment.

— München, szept. 8. A császár délelőtt 10. órakor megérkezett; s étkezés után elutazott.

— Páris. szeptember 9. A nemzetgyülés, a végrehajtóhatalom, a ministeriumok, az igazságügyminister beszéde folytán a nemzetgyülés határozata alapján, Wersaillesban maradnak. A hadi törvényszék Rosselt halálra itélte. — A Patrie hirlap tudósitása szerint az olasz követ Thiers előtt kormánya jegyzékét olvasta fel, melyek szerint a Franczia és Olaszország közti viszony kedvezőnek mutatkozik.

= Pest, szeptember 9. A gabnaüzlet átalában lanyha, a külföldi árak magassabak. —

KÖZGAZDÁSZAT.

A debreczeni gazdasági tanintézet keletkezése.

A z egész gazdasági intézet szervezete. Habár az intézet vele kapcsolatban álló földmives iskolával a m. kir. földmivelés, ipar és kereskedelmi miniszterium fő felügyelete alatt áll: mindazáltal az egész gazdasági tanintézetet közvetlenül igazgatja és vezeti az igazgató, kinek elnöklete alatt a tanári testület tanácskozik és határoz a tanulók felvétele s a bizonyitványok kiállitása fölött, továbbá az oktatást illető minden ügyben, valamint a jelentékenyebb fegyelmi esetekben is.

A tanitás segédeszközei: a természettani és mértani készülékek, a vegytani mühely, állattani, állattenyésztési, s gyógyászati, továbbá ásvány, növény eszköz és gépgyüjtemények, az intézeti könyvtár s a jól felszerelt olvasó-terem.

Gyakorlati ufmutatásra szolgálnak az intézet 600 cat. hold területi gazdasága, kisérleti— konyhagyümölcs és szőlőskertje, s a tanfolyam alatt Debreczen város s vidéke gyárai s gazdaságaiba eszközlendő kirándulások.

A felsőbb gazdasági tanintézetbe felvételi feltételek 1-ör nyolcz gymnasiumi vagy hat reáliskolai osztály sikerrel bevégzése; ide sorolható minden felsőbb tanodán végzett tanfolyam. 2-or jó erkölcsi magaviselet. 3-or betöltött 17 éves életkor, 4-er köteles kimutatni, aki a felsőbb gazd. tanintézetbe felvétetni óhajt, hiteles bizonyitványt arról, hogy a gazdasági gyakorlatban már legalább egy évet töltött.

A földmüves alsóbb gazdasági iskolába való fölvételi föltételek pedig következők: 1ször tartozik kimutatni, ki a földmüves iskolába fölvétetni kiván, hogy irni, olvasni és számolni tud: jó erkölcsi viseletü, és hogy életkorának 17-ik évét elérte. 2-szor felvétetni kivánkozók tartoznak a szülők vagy gyámok azon irásbeli nyilatkozatát is bemutatni, melyszerint nekik a földmüves iskolába beléptöket megengedik.

Ezen gazdasági intézet jószervezetéhez tartozik a könyvtár, olvasóterem, segélyegylet-gyüjtemények és ajándékok, gyakorlatok és kirándulások, tan- és segédkönyvek, gazdasági füvészkert, rend- és figyelmi szabályok, tanterv s tanórarend, a tanelőadások rövid tartalma; — kisérleti tér, maga a földmüvesiskola, tantárgyak s a tanitás segédeszközei minők a selyemtenyészde, s méhtenyésztés; az intézeti gazdaság, és gazdasági kert. Mindezekről részletesen más alkalomkor.*)

Közli Zloczky Sándor ungvári tanitó mint a debreczeni póttanfolyam hallgatója.

*) Szivesen veszszük. Szerk.

Távirati tudósitás
a bécsi tőzsdéről sep. 9-ről.
Arany . . 5 frt 65 kr. — Ezüst . . 119 frt ...

Nyilt tér.

Figyelmeztetés.

Felhivatik a n. é. közönség figyelme **Kesselbauer György** pozsonyi kétszersült készitőnek a mai szám hirdetési rovatában foglalt értesitésére.

Hirdetnény.

A debreczeni köny, kő,-műnyomda s kártyagyári részvénytársulat Egyházkerten 388-ik szám alatt lévő saját üzlethelyiségében folyó évi september 24 én délelőtt 10 órakor rendkivüli közgyülést tartand, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghivatnak.

Tárgy: A ministeriumtól leérkezett alapszabályok végleges megállapitása.

Kelt Debreczenben a választmány folyó évi september 6-án tartott ülésében.

Telegdi K. Lajos, elnök. **Zivuska Ferencz** jegyző.

Haszonbérleti hirdetés.

Szabolcs megyében Csegén — a csepesi birtokból 683 hold 1200□öllel szántóföldben és legelőben épületekkel együtt 1871. october 1-ső napjától több évre bérbe adatik. — Vállalkozni szándékozók bővebb felvilágositást nyerhetnek Csepesi kasznárnál. — 371 1—3

Kiadó lak.

Nagyhatvanutczán az 1554-dik sz. alatt egészen ujonnan épült házmál 1 szoba konyha, kamara, két világos pinczeszoba az utczára és egy magazin egy vagy több évre minden órán kiadó.

Értekezhetni iránta Szallár Ferencznél. 1—3

Felelős szerk. és kiadótulajdonos: OLÁH KÁROLY.

HIRDETÉSEK.

Kesselbauer György

kétszersült gyáros Pozsonyban ajánlja, legfinomabb minőségü

pozsonyi kétszersültjeit,

a legolcsóbb árak mellett.

Raktára Debreczenben, fris minőségben **Mentze, A. H.-nál** Széchenyi-utcza 1813. sz. a.

E kétszersült érmet nyert Pozsonyban 1864, Lipcsében 1869, Altonában 1869-ik évben.

Árjegyzék, kicsinyben, 1 bécsi font.

1. sz.	Vanille-Örtl-kétszersült legfinomabb, mondulával, apró szeletekben	90 kr.
2. sz.	Ugyanaz nagyszeletekben	84 kr.
3. sz.	Vanille-Örtl kétszersült finom, mandulás kis szeletekben	80 kr.
4. sz.	Ugyanaz nagy szeletekben	74 kr.
5. sz.	Örtl-kétszersült mandulás, kis szeletekben	68 kr.
6. sz.	Ugyanaz nagy szeletekben	58 kr.
7. sz.	Thea vagy gyermek-kétszersült édes	50 kr.
8. sz.	Kávés-kenyér	64 kr.
9. sz.	Thea-kenyér füszer nélkül legfinomabb	80 kr.
10. sz.	Thea-kenyér vanilliával legfinomabb	1 f. —
11. sz.	Gyermek-kétszersült közönséges	36 kr.
12. sz.	Grätzi kétszersült	64 kr.

Minden kétszersült ½ ℔-os csomagban (netto) van jól elcsomagolva, s azt jó száraz helyen félévig, sőt még tovább is el lehet tartani a nélkül, hogy izéből a legkevesebbet veszitene.

Különösen felhivjuk a figyelmet arra, hogy ezen kétszersültek ugy borhoz, mint Theához és kávéhoz, különösen pedig az 5 ik, 8-ik, 9-ik és 10-ik számu kitünő izük miatt tejhez különösen alkalmasok.

Megrendelések minden irányban utánvét mellett pontosan teljesittetnek, s árjegyzékek megküldetnek.

Pártolást kér

Mentze. A. H.

Debreczenben raktár-tulajdonos.

384 1-3

Árverési hirdetés.

Sz. kir. Debreczenváros birósága részéről ezennel közhirré tétetik miszerint a Holcsy Arnold felperes részére Kestenbaum Mórné alperesnőtől 1000 frt. s járulékai erejéig — biztositási végrehajtás utján lefoglalt szénatermés, az alperesnő által Kovács János urtól bérelt szepesi tanyán f. évi september hó 13-án d. u. 3 órakor nyilvános előleges árverés utján készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek el fog adatni.

Debreczen, 1871. sept. 2.

372 1=3 **Somogyi Kálmán** kik. végrehajtó biró.

ROTT LIPÓT ÉS TESTVÉRE

Debreczenben.

Van szerencsénk a n. é. közönségnek jelenteni, hogy az

őszi és téli idényre

ruha szöveteink raktárát már a legdusabban elláttuk

Ugy a nagy választék mint az árak tekintetében igyekezünk a nagy közönség igényeinek a legméltányosabban megfelelni, s kérjük minél tömegesb látogatással szerencséltetni bennünket

tisztelettel

Rott Lipót és Testvére.

FÉRFI RUHA-TEREM

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, miszerint eddig

Huber és Gáll

cég alatt fent állott társüzletünk meg szünt s f. é. september 1-től fogva mint üzlettársak meg válunk egymástól, s a nevezett naptól kezdve

Gáll Ferencz

cég alatt a Jéger-féle házban saját üzletet nyitok, s valamint a fentebbi cég a n. é. közönség igényeit igyekezett teljes kielégiteni, nekem is főigyekvésem leend a tömeges pártfogást pontos kiszolgálás, áruim jutányossága, s jó izléssel készitett öltönyök által kiérdemelni.

Magamat a t. közönség figyelmébe ajánlom, vagyok tisztelettel

Gáll Ferencz

férfi szabó.

Üzleti helyiség a „Fehér"-lóval szemben Jégerház. 351 6—10

HUBER JÓZSEF

férfi-ruha készitö Debreczenben.

(A Fehérló fogadó előtt 2133. sz. a. Kulcsár-féle házban.)

Van szerencsém a n. é. közönséget értesiteni, hogy több évi becses pártfogása következtében azon kedvező helyzetbe jutottam, miszerint eddig **Huber** és **Gáll** cég alatt fentállott társas üzletet a per nélkül bevehető minden követeléssel együtt, a fentebbi cég alatt átvettem, s azt az eddigi irányban folytatandom.

Tudatom egyszersmind, hogy mindent elkövetek ezentul is, hogy az eddigi nagymérvü pártfogást folytonosan kiérdemeljem. Igy a most bekövetkező őszi és téli idényre a brünni nagy gyárakból személyesen magam láttam el raktáramat a legkitünőbb minőségü kelmékkel, s hogy a n. é közönség minden igényét kielégithessem, a mellett, hogy üzlethelyiségemet a legczélszerübben megujitottam, a szabászi teendők végzésére egy oly egyént szerződtettem, ki e téren magát a külföld és belföld legnagyobb városaiban 12 éven át képezte, s a ruhák divatos, minden tekintetben megfelelő szabásáról s jólállásáról, számos évi gyakorlata által kezeskedik.

Az árak jutányosságáról, gyors szolgálatról kezeskedem.

A midőn az eddigi nagy mérvü pártolásért őszinte köszönetemet nyilvánitom, magamat s üzletemet továbbra is a n. é. közönség nagybecsü pártfogásába ajánlva,

mély tisztelettel vagyok

361 3— **Huber József.**

Tiszta gépfaolajat

cséplő gépek és más gépek kenéséhez bármily mennyiségben, valamint **füszerárukat késztörött festékeket pamacsokat parafinszekérkenőt szulinyi, szolyvai, Bárfai, seltzi marienbadi, gleichenbergi, carlsbadi, bikszárdi czigelkai, budai, ivándai, ásványvizeket** a lehetőleg jutányosb áron ajánl.

Kacsó Ferencz

füszer és festék üzlete, Czegléd utczán a takarékpénztár háza alatt.
297 7—15

Ugyan itt van a debreczeni részvény-nyomda társulat **kártyaraktára gyári áron.**

Eladó Érmelléki borok.

Teleky-utczán a 2175-ik számu háznál, 1866-ik évi termésü Érmelléki borok, hordó számra kaphatók. 363 3—3

Eladó gőzmalmi részvények

Tátrai Kárpátnál

kaphatók a gőzmalom társulat irodájában czegléd-utczán.

Debreczen, 1871. Nyomatott Telegdi L. betüivel. (Széchenyi-utcza 1814. sz. a.)